

Män i ”manslådan”

(publicerad i Smålänningen 30 november 2010)

Pratas det om kön så är det i stort sett alltid fokus på tjejer och kvinnor. Män ses som norm och nästan som könlösa. Mansrollen är inte lika studerad och analyserad som kvinnorollen. Klas Hyllander ifrån organisationen Män för Jämställdhet besökte Ljungby under hösten och belyste mansrollen genom att använda sig av symboliken en ”manslåda”; en låda där alla förväntningar, krav, roller och handlingar ryms för en man att rätta sig efter, eller ta avstånd från.

Som grupp är kvinnor diskriminerade i styrelser, lönesättning, uppmärksamhet i media osv. Mycket görs för att stärka och anpassa tjejer och kvinnor. De ska lära sig spelreglerna, bli tuffare och ta för sig. De ska in i styrelser, få högre lön, värderas högre, må bättre etc. Det är eftersträvansvärt för en kvinna att försöka ta sig in i det traditionellt ”manliga rummet”.

Inte lika mycket görs för att fostra män till att relatera till och uttrycka sina känslor, ge omsorg och vårda relationer. Som grupp är män diskriminerade inom vård och omsorg, både i hemmet och i det offentliga. Män tar tex ut ca 20 % av föräldraledigheten. De står för långt över 80 % av allt våld, och är även de mest våldsutsatta, samt begår flest självmord. Män mår alltså inte bra, som grupp. Men det är inte eftersträvansvärt för en man att försöka ta sig in i det traditionellt ”kvinnliga rummet”.

Kvinnor kan mer tillåtet glida över gränserna mellan ”kvinnolådan” och ”manslådan”, medan killar och män inte har samma möjlighet att öka sitt livsutrymme. Kliver en man utanför ”manslådan” lämnar han sin manlighetskurs och riskerar att bli beskylld för att vara mjuk, feminin, mes, kärring, bög etc. Alltså har en man då hamnat i eller närmre den för honom mindre åtråvärda – ”kvinnolådan”.

Vi har damfotboll vs. fotboll. Kvinnlig bilförare vs. bilförare. Tjejaktiviteter på fritidsgården vs. aktiviteter. Killar och män syns inte utan reduceras ofta till att ”de bara är”. De behöver få killaktiviteter på Fritidsgården och få spela herrfotboll. Killar och män behöver få synas. De behöver även stöd och uppbackning för att kunna upptäcka utökade valmöjligheter i livet, få tillgång till det ”mjuka”, precis som kvinnor har fått tillgång till det ”hårda”.

Om män och kvinnor får ta del av hela livspusslet ger det bägge könen möjlighet till ett rikare liv. Först när män och kvinnor delar på ansvaret och möjligheterna i både det offentliga och det privata, och först när vi värderar pusslets alla delar likvärdigt kan vi få ett jämställt samhälle. Män och kvinnor kan gå ifrån att vara förlorare i ett samhälle med stereotypa könsroller till att bli vinnare som fria individer.

*Processledare för jämställdhetsintegrering i Ljungby kommun
Maria Johansson Caroline Cederlund*

Delaktighet och inflytande för alla i Ljungby kommun

(publicerad i Smälänningen 23 oktober 2009)

Ljungby kommun vill skapa förutsättningar för att alla invånare ska kunna delta aktivt i samhället, ha en meningsfull omvärld, bli sedda och lyssnade till. En hälsosam och effektiv kommun är ett samhälle där alla människors resurser görs synliga och tas tillvara. Men en förutsättning för att kunna skapa detta är god folkhälsa och en verklig och fungerande demokrati som inkluderar alla och i det arbetet är jämställdhet en nyckel.

Diskussioner om jämställdhet tenderar ofta att hamna i enkelspåriga debatter om vem som exempelvis dammsuger eller vem som byter glödlampor, eller i föreställningar om att det bara handlar om kvinnors rättigheter. Det är en betydligt bredare och större fråga än så och alla tjänar på att lyfta debatten och inkludera både män och kvinnor. Det handlar om demokrati, en mänsklig rättighet, som är en grundsten i ett fritt samhälle. Det handlar om att uppvärdera den privata sfären och skapa en balans med den professionella och därmed göra det enklare att kombinera arbete med familj och fritid, oberoende av kön.

Jämställdhet i kommunen

Lika möjligheter, rättigheter och skyldigheter oavsett kön är en prioriterad fråga som Ljungby kommun arbetat länge med. Nu satsas det extra resurser på att jämställdhet ska integreras in i hela kommunen och samtliga förvaltningar är delaktiga i arbetet. Förtroendevalda inom kommunfullmäktige, nämnder och styrelser ska utbildas, protokoll och styrdokument granskas och möten analyseras. Mer omfattande könsuppdelad statistik ska tas fram och öppna medborgarmöten ska anordnas. Politiker och tjänstemän ska arbeta med exempel från den egna verksamheten genom diskussioner om genus och bemötande.

Vi ställer oss frågor som; Hur blir en man/kvinna som söker stöd hos socialtjänsten bemött? Får äldre män mer tid än kvinnor i hemtjänsten? Hur presenterar musikskolan sina instrument utan att ha förutfattade meningar om pojkars och flickors val? Hur går samtalet till med ett par som söker bygglov och hur planeras vårt samhälle med bilvägar och villaområden? Vilken förälder kontaktas först av skolan och varför är killars betyg i snitt sämre än tjejers?

Kräver mod och förståelse

Varje medborgare har rätt att bli bemött som en individ, och inte utifrån fördomar byggda på ett stereotypt könsrollstänkande. Ytterst handlar det om att när något ska förändras utåt så måste processen börja inåt, hos en själv. Vem är jag och vad bär jag med mig för några värderingar och fördomar och hur påverkas andra av dem? Vilka rättigheter har jag och vilka skyldigheter har jag? Det krävs mod att möta sitt rätta jag och sedan mer mod, medvetenhet och en god självkänsla för att kunna välkomna utmaningar med öppna armar och även se andras fulla potential.

Denna vecka har Ljungby kommun tema folkhälsa. Många olika pusselbitar ska vara på plats för att en människa ska må bra och ha god hälsa. Statens folkhälsoinstitut har elva

målområden och det första handlar om vikten av delaktighet och inflytande i samhället. Jämställdhet är en förutsättning för att detta ska vara möjligt för alla.

*Processledare för jämställdhetsintegrering i Ljungby kommun
Maria Johansson Caroline Cederlund*